הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שׁט שׁי

ו שם בגמרא קמ"ב (ע"ב).

בְּשַׁבָּת, מֻתָּר לְהַטּוֹת וּלְנַעֵר בְּשַׁבָּת, וְלֹא אָסְרוּ אֶלָּא בְּמַנִּיחָם עַל דַּעַת שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ שָׁם (ו) כָּל הַשַּׁבָּת. הַגָּה: (כג) וְאָז (ז) אֲפִלּוּ נִטַּל הָאִסּוּר מִשָּׁם, אָסוּר לְטַלְטֵל הַכֹּל, דְּמֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר לְמִקְצָת הַשַּׁבָּת, (מ) אָסוּר כָּל הַשַּׁבָּת כֻּלָּהּ, (כד) וְכֵן בְּכָל מֻקְצֶה, וְכֵן אִיתָא לְקַמָּן סִימָן ש"ז (סניפיס ג, ז). אִם אָדָם הִנִּיחַ (כה) דָּבָר מֻקְצֶה עַל שֶׁל חֲבֵרוֹ, (כו) לֹא אָמְרִינַן דְּנַעֲשָׂה בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר, דְּאֵין אָדָם אוֹסֵר שֶׁל (ט) חֲבֵרוֹ (כז) שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ (אור זרוע (ס"ג סי' פו)): **ה** (כח) 'הָא דְּלֹא שָׁרֵי אֶלָּא לְהַטּוֹת וּלְנַעֵר, דַּוְקָא בְּצָרִיךְ לְגוּף הֶחָבִית וְהַכַּר, אֲבָל אִם צָרִיךְ לִמְקוֹם הֶחָבִית וְהַכַּר (כט) וְלֹא תַּסְפִּיק לוֹ הַהַטָּיָה וְהַנִּעוּר, (י) יָכוֹל לְטַלְטְלָם עִם הָאֶבֶן וְעִם הַמָּעוֹת שֶׁעֲלֵיהֶם לְפַנּוֹת מְקוֹמָם. (וְכֵן הוּא לְקַמָּן סִימָן ש"ז (ס"ת)):

שי דִּינֵי מֻקְצֶה בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ט' סְעִיפִים:

א שבת ק"מ (ע"ב). ב שם מ"ה (ע"א). ג שם בַּעְיָא וְנִפְשְׁטָה. ד שם בַּעְיָא וְנִפְשְׁטָה. ה בְּפֵרוּשׁ רַ"שׁ שם (ע"ב ד"ה אלא בגרוגרות) וְכֵן כָּתְבוּ הָרַי"ף (כא.) וְרֹא"שׁ (פ"ג סי' כא) וְרַמְב"ם בְּפֶרֶק כ"ו (ה"ד).

א (ל) (א) אעֵץ שָׁתוּלִין בּוֹ דָּגִים, * אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְאוּס, מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ, דְּקַיְמָא לָן בְּמֻקְצֶה מֵחֲמַת מְאוּס כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּשָׁרֵי: **ב** (ב) באֵין שׁוּם אֹכֶל (ג) תְּלוּשׁ הָרָאוּי לַאֲכִילָה מֻקְצֶה לְשַׁבָּת. דְּתָמְרִים וּשְׁקֵדִים וּשְׁאָר פֵּרוֹת הָעוֹמְדִים (ד) לְסְחוֹרָה, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם בְּשַׁבָּת. (ה) גוַאֲפִלּוּ חִטִּים שֶׁזָּרָעָם (ו) בַּקַּרְקַע וַעֲדַיִן (ז) לֹא הִשְׁרִישׁוּ, (ח) וּבֵיצִים שֶׁתַּחַת הַתַּרְנְגֹלֶת, מֻתָּר לְטַלְטְלָן. דוְכֵן תְּמָרִים הַלְקוּטִים (ט) קֻדָּם בְּשׁוּלָן וְכוֹנְסִין אוֹתָם בְּסַלִּים וְהֵם מִתְבַּשְּׁלִים מֵאֲלֵיהֶן, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם קֻדָּם בְּשׁוּלָן. אֲבָל גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁמַּנִּיחִים אוֹתָם (י) בַּמֻּקְצֶה לְיַבְּשָׁן, אֲסוּרִין בְּשַׁבָּת מִשּׁוּם מֻקְצֶה, שֶׁהֵן מַסְרִיחוֹת קֻדָּם שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, דְּכֵינָן שֶׁיּוֹדַע שֶׁיַּסְרִיחוּ הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, הוְכֵינָן דְּאִיכָּא תַּרְתֵּי דְּחִינְהוּ בְּיָדַיִם וְלֹא חָזוּ,

בֵּאוּר הֵיטֵב

כָּךְ שָׂכָחָם, מִקְרֵי שׁוֹכֵחַ. מַהֲרַא"י (תרומת הדשן ח"ב) סִימָן קצ"ג: (ו) כָּל הַשַּׁבָּת. וּבְמָקוֹם פְּסִידָא יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה. בַּ"ח (סי' רעז ס"ב): (ז) אֲפִלּוּ. זֶה קַאי גַּם אַדַּעְתָּא רִאשׁוֹנָה, דַּאֲפִלּוּ לֹא הִנִּיחוֹ אֶלָּא לִכְנִיסַת שַׁבָּת וּנְטָלוֹ אַחַר כָּךְ, אָסוּר כָּל הַשַּׁבָּת. ט"ז (סק"ב): (מ) אָסוּר. לְפִי זֶה, כְּשֶׁמַּצְמִידִין הַמְּנוֹרָה עִם הַנֵּרוֹת עַל הַמַּפָּה שֶׁעַל הַשֻּׁלְחָן, יֵשׁ־לֵאָסֹר לְטַלְטֵל הַמַּפָּה הֲהִיא בְּכָל הַשַּׁבָּת, וְלֹא שָׁמַעְנוּ וְלֹא רָאִינוּ שׁוּם אָדָם נִזְהָר בָּזֶה וְצָרִיךְ עִיּוּן. ט"ז (סק"א) עַיֵּן שָׁם: (ט) חֲבֵרוֹ. וְאִם עוֹשֶׂה לְטוֹבַת חֲבֵרוֹ, יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק, מִדְּמִתְמָא נִיחָא לֵהּ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **ה** (י) יָכוֹל. הַיְינוּ בְּשׁוֹכֵחַ: **א** (ל) עַיֵּן. עַיֵּן סִימָן ש"ח סָעִיף ט"ז:

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְאוּס מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ. עַיֵּן בְּסִדְרֵי מִגְדִּים (מש"ז סק"א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק אִם דַּוְקָא לְצֹרֶךְ גּוּפוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ, אוֹ אֲפִלּוּ מַחֲמַת לְצַל, וְעַיֵּן מַה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חָשַׁב שֶׁיִּהְיֶה מַנָּח עָלָיו כָּל הַיּוֹם עַד אֵיזֶה זְמַן קֹדֶם שְׁקִיעַת הַחַמָּה וְאַחַר כָּךְ לְסַלְקָם, גַּם כֵּן לֹא מִקְרֵי בָּסִיס לְדִידְהוּ, וְאִם נִמְלַךְ אַחַר כָּךְ לְסַלֵּק הַמֻּקְצֶה מֻקְדָּם, מֻתָּר לְנַעֵר, דְּכֵינָן דְּאֵינוֹ עַל כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת לֹא חָל שָׁם בָּסִיס כְּלָל, אֲבָל אִם חָשַׁב לְסַלֵּק בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, הָוֵי כְּמִי שֶׁחָשַׁב עַל כָּל הַיּוֹם, דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת סָפֵק לַיְלָה [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ז)]: (כג) וְאָז אֲפִלּוּ נִטַּל וְכוּ'. זֶה קַאי גַּם אַדַּעְתָּא רִאשׁוֹנָה, דַּאֲפִלּוּ לֹא הִנִּיחוֹ אֶלָּא לִכְנִיסַת שַׁבָּת וְנִטַּל אַחַר כָּךְ, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר הַכֹּל כָּל הַשַּׁבָּת: (כד) וְכֵן בְּכָל מֻקְצֶה. כְּגוֹן גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ בְּשַׁבָּת וְנַעֲשׂוּ רְאוּיִים לַאֲכִילָה, אֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי מֻקְצֶה לְכָל הַשַּׁבָּת, כֵּיוָן דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת: (כה) דָּבָר מֻקְצֶה וְכוּ'. וַאֲפִלּוּ (כט) אִם הַדָּבָר מֻקְצֶה הוּא גַּם כֵּן שֶׁל חֲבֵרוֹ: (כו) לֹא אָמְרִינַן וְכוּ'. הַיְינוּ דְּמַתָּר לְטַלְטֵל הַכֹּל (ל) בְּשֶׁצָּרִיךְ לֵהּ אַחַר שֶׁנְּעַר הַמֻּקְצֶה מִמֶּנּוּ: (כז) שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ. אַף אִם עָשָׂה כֵּן לְטוֹבַת חֲבֵרוֹ וּמִן הַסְּתָם נִיחָא לֵהּ בָּזֶה, כְּגוֹן שֶׁנָּטַל רְאוּבֵן כֵּלִי וְהֶעֱמִידוֹ מִבְּעוֹד יוֹם תַּחַת הַנֵּר בְּבֵית שִׁמְעוֹן כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל הַנֵּר לְתוֹכוֹ וְלֹא תִּהְיֶה דְּלֵקָה, וְנָפַל הַנֵּר לְתוֹכוֹ (לא) קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְהָיָה בְּתוֹכוֹ עַד אַחַר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, נַעֲשֵׂית הַכֵּלִי בָּסִיס לְהַנֵּר וְאָסוּר לְטַלְטְלָהּ כָּל הַשַּׁבָּת אַף לְאַחַר שֶׁנִּסְתַּלֵּק הַנֵּר, (לב) כֵּן כָּתְבוּ הָרַבָּה אַחֲרוֹנִים. וּכְדָרְכְּךָ הַחַיִּים (דין בסיס לדבר האסור ס"ג) מְצַדֵּד, דְּאִם הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְסַלֵּק אַחַר כָּךְ הַמֻּקְצֶה בְּשַׁבָּת, נוֹכַל לְצָרֵף בָּזֶה דַּעַת הַיֵּ"ל דְּבָזֶה לֹא אוֹמְרִים הַנַּ"ל דְּהָוֵי בָּסִיס כְּלָל: **ה** (כח) הָא דְּלֹא שָׁרֵי וְכוּ'. אֲשׁוֹכֵחַ קָאֵי, דִּבְמַנִּיחַ הֲרֵי הֶחָבִית גּוּפָא נַעֲשֵׂית בָּסִיס וּמֻקְצֶה הוּא: (כט) וְלֹא תַּסְפִּיק לוֹ וְכוּ'. דְּצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אוֹתוֹ הַמָּקוֹם פָּנוּי לְגַמְרֵי:

א (א) עֵץ וְכוּ'. עֵץ זֶה (ל) הָוֵי כְּלֵי כֵּינָן שֶׁמֻּיְחָד לְתְלוֹת דָּגִים, אֶלָּא מִשּׁוּם דְּמָאִיס דְּרִיחוֹ רַע, הָוֵי לְרַבִּי יְהוּדָא מֻקְצֶה מֵחֲמַת מְאוּס, וַאֲנַן קַיְמָא לָן כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּשָׁרֵי: **ב** (ב) אֵין שׁוּם אֹכֶל וְכוּ'. דִּבְדָבָר שֶׁאֵינוֹ אֹכֶל (ג) אַף לְרַבִּי שִׁמְעוֹן יֵשׁ מֻקְצֶה לִפְעָמִים, כְּגוֹן מֻקְצֶה מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס וְכִמּוֹ שֶׁנִּתְבָּאֲרוּ בְּסִימָן ש"ח סָעִיף א', (ג) וְכֵן בִּדְבָר שֶׁאֵינוֹ כְּלִי גְּמוּר כְּגוֹן מָעוֹת וּצְרוֹרוֹת וַאֲבָנִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה: (ג) תְּלוּשׁ. דִּבְדָבָר שֶׁהָיָה מְחֻבָּר מִבְּעוֹד יוֹם, גַּם כֵּן לְכֵלֵי עַלְמָא הָוֵי מֻקְצֶה, שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ עָלָיו מֵאֶתְמוֹל, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש): (ד) לְסְחוֹרָה. דְּאַף עַל גַּב דְּעוֹמְדִים לִסְחוֹרָה, (ד) דַּעְתּוֹ עֲלֵיהֶם לֶאֱכֹל מֵהֶם כְּשֶׁיִּרְצֶה: (ה) וַאֲפִלּוּ חִטִּין שֶׁזָּרָעָן וְכוּ' וּבֵיצִים וְכוּ'. דְּאַף עַל גַּב (ה) דְּדָחִינְהוּ בְּיָדַיִם מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּחָזֵין לְלַקְטָן וְלֶאֱכֹל לֹא הָוֵי מֻקְצֶה, דְּלִכְשֶׁיִּהְיוּ מֻקְצֶה בְּעֵינָן שְׁנֵי פְּרָטִים, דְּחִינְהוּ בְּיָדַיִם וְלֹא חָזוּ, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב בְּסוֹף הַסָּעִיף: (ו) בַּקַּרְקַע. וְעַיֵּן בְּמִאירִי (מה. ד"ה חטים) שֶׁכָּתַב, דְּדַוְקָא כְּשֶׁלֹּא הָיוּ הַזְּרָעִים עֲדַיִן מְכֻסִּין בְּעָפָר, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שי"א סָעִיף ח' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם סָעִיף קָטָן כ"ז: (ז) לֹא הִשְׁרִישׁוּ. דְּאִי הִשְׁרִישׁוּ (ו) הָוֵי חֲיֵב מִשּׁוּם עוֹקֵר דָּבָר מִגִּדּוּלוֹ: (ח) וּבֵיצִים שֶׁתַּחַת הַתַּרְנְגֹלֶת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהוֹשִׁיב הַתַּרְנְגֹלֶת עַל הַבֵּיצִים מִבְּעוֹד יוֹם (ז) כְּדֵי לְגַדֵּל אֶפְרוֹחִים: (ט) קֻדָּם בְּשׁוּלָן. דַּאֲפִלּוּ כְּשֶׁהִכְנִיסוֹ בַּסַּלִּים (מ) עֲדַיִן אִיכָּא דְּאָכִיל לְהוּ הָכִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּגְרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִין כְּשֶׁהִנִּיחָן לְיַבְּשָׁן וְנִשְׁתַּהוּ מְעַט, שׁוּב אֵינָן רְאוּיִין לֶאֱכִילָה, עַד שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, וּכְוַדַּאי הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם. אִיתָא בְּגִמָּרָא (מה.) דְּדַוְקָא גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִין, (ט) אֲבָל שְׁאָרֵי פֵּרוֹת שֶׁהֶעֱלָה לְגַג לְיַבְּשָׁן, אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם מֻקְצֶה, דְּהֵם חָזְנִין לַאֲכִילָה אַף קֹדֶם שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ: (י) בַּמֻּקְצֶה. רַחְבָה שֶׁאַחוֹרֵי הַבָּתִּים קְרוּי מֻקְצֶה. וַאֲפִלּוּ הָיָה אוֹכֶל מִן הָעֲנָבִים עַד שֶׁחִשְּׁכָה וְהוֹתִיר, וְהִנִּיחָן בַּמֻּקְצֶה אוֹ הֶעֱלָן לַגַּג לְיַבְּשָׁן לַעֲשׂוֹת אוֹתָן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) הַגְּרַ"ז (סי"א) וּפְשׁוּט: (נ) דְּאִי לָאו חֲכִי אַף הַנִּשְׁאָר אָסוּר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה (משנ"ב ס"ק יד) לְעִנְיַן חֲבִית: (נא) הַגְּרַ"ז, (שם) הַנַּ"ל: (נב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) וְהַגְּרַ"ז (שם) וְהַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל סז ס"א):

א שַׁבָּת (ל) (א) עֵץ שָׁתוּלִין בּוֹ דָּגִים, * אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְאוּס, מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ, דְּקַיְמָא לָן בְּמֻקְצֶה מֵחֲמַת מְאוּס כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּשָׁרֵי: ב (ב) אֵין שׁוּם אֹכֶל (ג) תְּלוּשׁ הָרָאוּי לַאֲכִילָה מֻקְצֶה לְשַׁבָּת. דְּתָמְרִים וּשְׁקֵדִים וּשְׁאָר פֵּרוֹת הָעוֹמְדִים (ד) לְסְחוֹרָה, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם בְּשַׁבָּת. (ה) וַאֲפִלּוּ חִטִּים שֶׁזָּרָעָם (ו) בַּקַּרְקַע וַעֲדַיִן (ז) לֹא הִשְׁרִישׁוּ, (ח) וּבֵיצִים שֶׁתַּחַת הַתַּרְנְגֹלֶת, מֻתָּר לְטַלְטְלָן. וְכֵן תְּמָרִים הַלְקוּטִים (ט) קֻדָּם בְּשׁוּלָן וְכוֹנְסִין אוֹתָם בְּסַלִּים וְהֵם מִתְבַּשְּׁלִים מֵאֲלֵיהֶן, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם קֻדָּם בְּשׁוּלָן. אֲבָל גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁמַּנִּיחִים אוֹתָם (י) בַּמֻּקְצֶה לְיַבְּשָׁן, אֲסוּרִין בְּשַׁבָּת מִשּׁוּם מֻקְצֶה, שֶׁהֵן מַסְרִיחוֹת קֻדָּם שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, דְּכֵינָן שֶׁיּוֹדַע שֶׁיַּסְרִיחוּ הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, וְכֵינָן דְּאִיכָּא תַּרְתֵּי דְּחִינְהוּ בְּיָדַיִם וְלֹא חָזוּ,

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(יא) הָוֵי מֻקְצֶה. הַגָּהוֹת: * יֵשׁ אוֹמְרִים (יב) דְּאֵין הֶכְנֶה שַׁיָּךְ (ג) * בְּשֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי, (יג) וַאֲפִלּוּ גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים שָׁבְּיָדוֹ מֻתָּרִים. (כל בו סימן (ל"ה) [נ"ח] וכן משמע בהר"ן סוף פרק (כ"ב) [כל פתבי] (מוי ד"ה פשה) וירושלמי (פ"ו ה"ז)): ג (יד) [ז]בֵּין בְּאִסּוּר אֲכִילָה בֵּין בְּאִסּוּר טִלְטוּל, כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה רָאוּי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (טו) אִם אֵרַע בּוֹ דָּבָר שֶׁנִּתְקַלְקֵל בּוֹ בַּיּוֹם וְחָזַר וְנִתְקַן בּוֹ בַּיּוֹם, (ג) חָזַר לְהֶתֵּרוֹ, אֲבָל דָּבָר שֶׁהֻקְצָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, (טז) אָסוּר כָּל הַיּוֹם: ד [ז]גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּבָר נִתְיַבְּשׁוּ וְהֵם רְאוּיִים לַאֲכִילָה, (יז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָדְעוּ הַבְּעָלִים בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ וְאַחַר כָּךְ נוֹדַע לָהֶם שֶׁבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּבָר הָיוּ יְבֵשִׁים, מֻתָּר: ה [ח]גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים (יח) דְּחָזוּ וְלֹא חָזוּ, דְּאִיפָּא אִינְשֵׁי דְּאָכְלֵי לַהּ וְאִיפָּא דְּלֹא אָכְלֵי לַהּ, אִי אַזְמְנַהּ נָפִיק לַהּ מִתּוֹרַת מֻקְצֶה, וְאִי לָא, לָא. אֲבָל אִם (ז) אֵינָם רְאוּיִים וְהִזְמִינָם, הַזְמָנָה (יט) לָאו מִלְּתָא הִיא: ו [ט]כָּל

ו ביצה כ"ו (ע"ב) בַּעֲיָא וְנִפְשְׁטָה לְהַתֵּר כְּלִשְׁנָא בְּתָרָא, וְכֵן פָּסְקוּ הָרֹא"ש (ביצה פ"ג סי' ז) וְהָרַ"ן (שם יד: ד"ה גרסינן) וְהָרַשְׁבָּ"א (בחשובה ח"ג סי' רסח). ז שם בַּגְּמָרָא. ח שם בַּגְּמָרָא. ט שַׁבָּת מ"ב (ע"ב).

בְּאֵר הַיטֵב

ב (ג) בְּשֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי. פֵּרוּשׁ בְּדָבָר חָלוּשׁ, אֲבָל בְּמֻחְבָּר שֶׁלְּקָטוֹ אֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת שֶׁל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, עַל כֵּן יַצְנִיעוּ בְּאוֹתוֹ חֶדֶר שֶׁהוּא מֻל שָׁם, וְכֵן כָּתַב מַהֲרִי"ל (מנהגים הל' מילה) וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס"ו (סק"א), אֲבָל הַב"ח סִימָן ש"ח מַתִּיר לְטַלְטְלוֹ וְכֵן כָּתַב מַהֲרַשַׁ"ל (שו"ת סי' מ). וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן של"א סָעִיף קָטָן ה' הָאֲרִיךְ בְּדָבָר זֶה וּמְסַיֵּם, לָכֵן יֵשׁ לְהַחֲמִיר שֶׁלֹּא יַנִּיחֵנוּ מִיָּדוֹ עַד שֶׁיּוֹלִיכֶנּוּ לְבֵיתוֹ, דְּכָל מֻקְצֶה שֶׁהוּא בְּיָדוֹ מְטַלְטְלוֹ לְאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית יַעֲקֹב סִימָן ק"ב: ה (ז) אֵינָם רְאוּיִים. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתוב באו"ח), תְּמָרִים שֶׁנּוֹתְנִין עֲלֵיהֶם מַיִם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

צְמוּקִין, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁם מֻקְצֶה עֲלֵיהֶן [גְּמָרָא (שם)], דְּהַשְׁתָּא כֵּיוָן דְּהִנִּיחָן לְיַבֵּשָׁן, אַפַּח דַּעְתֵּהּ מִנַּיְהוּ: (יא) הָוֵי מֻקְצֶה. הַיְנוּ אֲפִלּוּ בְּטִלְטוּל אִסּוּרִין, דַּהֲרֵי הֵן כַּאֲבָנִים וְעָפָר: (יב) דְּאֵין הֶכְנֶה וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל מִשּׁוּם דְּאִתְקְצָאֵי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (י) וְלֹא הֻזְמַן מִבְּעוֹד יוֹם, כְּאֵינוֹ יְהוּדִי לֹא שַׁיָּךְ זֶה, דְּאֵין הָאֵינוֹ יְהוּדִי מֻקְצֶה מִדַּעְתּוֹ כְּלוּם, וְכֵיוָן שֶׁהוּא מוּכָן לְאִישׁ אֶחָד מוּכָן לַכֹּל. (יג) וַאֲפִלּוּ גְּרוֹגָרוֹת וְכוּ'. דְּאַף שֶׁהֶעֱלָה הָאֵינוֹ יְהוּדִי מִבְּעוֹד יוֹם לְיַבְּשָׁן וְדָחָן בְּיָדָיִם, מִכָּל מָקוֹם לֹא חָל עֲלֵיהוּ שֵׁם מֻקְצֶה. רַעְיַן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר מְאֹד בְּזֶה וְהַגְרַ"ז (ס"ג) סוֹבֵר גַּם כֵּן כְּהַבֵּית מֵאִיר, וְעַל כֵּן מְפָרֵשׁ דְּמֵירֵי הַשָּׁלְחָן עָרוּךְ דַּוְקָא בְּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִין דְּחָזוּ וְלֹא חָזוּ, וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ה' דְּפוֹסֵק הַשָּׁלְחָן עָרוּךְ שָׁם דְּמִהַנֵּי הֻזְמָנָה, בָּזֶה פָּסַק הַכֹּלְבּוֹ דְּבְאֵינוֹ יְהוּדִי אֲפִלּוּ אִי לֹא הֻזְמִין מֵהֲנֵי, דְּאֵינוֹ מֻקְצֶה מִדַּעְתּוֹ, אֲבָל אִי לֹא חָזוּ לְגַמְרֵי דְּקָרְמָא לֵן דַּאֲפִלּוּ הֻזְמָנָה לֹא מְהַנֵּי בְּיִשְׂרָאֵל, בָּזֶה אֵין נִפְקָא מִנָּהּ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֵינוֹ יְהוּדִי: ג (יד) בֵּין בְּאִסּוּר אֲכִילָה וְכוּ'. הַאי בֵּין בֵּין, הָוֵי רִבּוּתָא טְפֵי בְּרִישָׁא לְעִנְיַן אִסּוּר אֲכִילָה, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלֹא מַבָּעְיָא אָמְרִינַן דְּאֵין מֻקְצֶה לְחֻצֵּי שַׁבָּת וּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ אַחַר שֶׁנִּסְתַּלֵּק מֵעָלָיו שֵׁם מֻקְצֶה, (יג) אֶלָּא אֲפִלּוּ לְאָכְלוֹ מֻתָּר: (טו) אִם אֵרַע בּוֹ דָּבָר וְכוּ'. כְּגוֹן (יג) שֶׁיָּרְדוּ גְּשָׁמִים עַל הַצְּמוּקִים וְנִתְפַּחוּ עַד שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה, וְאַחַר כָּךְ שְׁזָפָתַן הַשֶּׁמֶשׁ וְנִתְיַבְּשׁוּ עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ רְאוּיִין, חָזַר לְהֶתֵּרוֹ. וְהַטַּעַם, דְּאֵין שַׁיָּךְ שֵׁם מֻקְצֶה לַחֻצֵּי שַׁבָּת, כֵּיוָן שֶׁבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָיָה רָאוּי. כָּתַב הַטַּ"ז (סק"ג), אוֹמֵל שֶׁמֵּל בּוֹ בְּשַׁבָּת, אֵין לְטַלְטְלוֹ אַחַר הַמִּילָה, דְּהָא מֻקְצֶה הוּא מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס, דְּהָא אָדָם מַקְפִּיד שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ דָּבָר אַחֵר. וּדְלֹא כְּהַמַּקְלִין לְטַלְטֵל אוֹתוֹ מִשּׁוּם דְּאֵין מֻקְצֶה לַחֻצֵּי שַׁבָּת, דְּהָא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת גַּם כֵּן הָיָה מֻקְצֶה מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס וְאֵין לְטַלְטְלוֹ אֶלָּא לְשׁוּם דָּבָר, וְעַל כֵּן אַף עַל פִּי שֶׁעוֹמֵד לְמָחָר לְמִילָה, מִכָּל מָקוֹם לְאִסּוּר גְּמַר צָרְךְ שָׁלוֹ חוֹזֵר לְאִסּוּרוֹ כְּבִשְׁמֵי של"א סָעִיף קָטָן ה' מַסְפִּים עִמּוֹ גַּם כֵּן בְּעִקַּר הַדִּין, אַף דַּעְתּוֹ שֶׁיֵּשׁ לְהַחְמִיר שֶׁבְּעוֹד שֶׁהָאֵינוֹ מֻל בְּיָדוֹ לֹא יַנִּיחֶנּוּ מִיָּדוֹ עַד שֶׁיַּנִּיחֶנּוּ בְּמָקוֹם הַמְּשְׁתַּמֵּר אוֹ שֶׁיּוֹלִיכֶנּוּ לְבֵיתוֹ, דְּכָל מֻקְצֶה שֶׁהוּא בְּיָדוֹ, מְטַלְטְלוֹ לְאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף ג'. וְאִם הוּא גַּם כֵּן פּוֹרֵעַ וְצָרִיךְ לְהַנִּיחַ הָאֵינוֹ מִיָּדוֹ, כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (סי' שלא סק"ה) שֶׁיְּקַבֵּל אַחַר מִיָּדוֹ וְהוּא יוֹלִיכֶנּוּ שָׁם לְמָקוֹם הַמְּשְׁתַּמֵּר. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אִם הִנִּיחוֹ מִיָּדוֹ וְיֵשׁ חֲשַׁשׁ שֶׁלֹּא יִגְנֹב שָׁם, מְצַדֵּד הָאֲלִיָּה רַבָּה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל רַמַ"א (יו"ד סי' רסו ס"ב) וְשַׁ"ךְ (שם בנקה"כ) דְּסוֹבְרִים דְּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ, וְהֶבִיאוּ הַחְכְמַת אָדָם בְּהִלְכוֹת מִילָה (כלל קמט סכ"ט): (טז) אָסוּר כָּל הַיּוֹם. דְּעִקַּר הַכְנָה (יז) מִבְּעוֹד יוֹם בָּעֵי, כְּדִכְתִיב וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר יָבִיאוּ, וְזֶה הָלָא בְּתִחְלַת כְּנִיסַת הַיּוֹם הֲקָצָה מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ: ד (יז) אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָדְעוּ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דַּהֲרֵי הוּא בְּחֶזְקַת בְּשַׁבָּת זוֹ, קָא מַשְׁמַע לַן דְּלֹא אָמְרִינַן הָכִי, דַּהֲרֵי הוּא לֹא הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, וַהֲרֵי כְּבָר נִתְיַבֵּשׁ וְהוֹכַן מִבְּעוֹד יוֹם [רַשְׁ"י (ביצה כו: ד"ה מותר)]: ה (יח) דְּחָזוּ וְלֹא חָזוּ. הַיְנוּ שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ קְצָת עַל הַגַּג מִבְּעוֹד יוֹם: (יט) לָאו מִלְּתָא הִיא. דַּהֲרֵי הֵם (טו) כַּאֲבָנִים וְעָפָר. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים אֵימָתַי אָמְרִינַן דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת, דַּוְקָא שֶׁגָּמְרוּ בִּידֵי גְּרוֹגָרוֹת דְּאֵין נִגְמָרִין אֶלָּא עַל יְדֵי חֹם הַחַמָּה, וְשֶׁמָּא יִהְיֶה יוֹם עָנָן בְּשַׁבָּת וַאֲפַח דַּעְתֵּהּ מִנַּיְהוּ, אֲבָל דָּבָר שֶׁגָּמַר בִּידֵי אָדָם כְּגוֹן תְּמָרִים שֶׁנָּתַן עֲלֵיהֶם מַיִם בְּעֶרֶב שַׁבָּת, (מז) אַף דְּבוַדַּאי אֵינָם רְאוּיִים בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הָתְּמָרִים וְלֹא הַמַּיִם, דְּהָא לֹא קָלְטוּ טַעַם הַתְּמָרִים שֶׁיִּהְיוּ רְאוּיִין לְשֹׁתְיָה וְגַם הַתְּמָרִים לְעֵת עַתָּה לֹא חָזְיָן, אֲפִלּוּ הָכִי לֹא אַפַּח

בַּאֲר הַלָּכָה

שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן רע"ס בְּבָאוּר הַלָּכָה בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל נֵר שֶׁלֹּא הִדְלִיקוּ:

ב * יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵין הֶכְנֶה שַׁיָּךְ וְכוּ'. עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב) שֶׁכָּתַב דְּאָפְשָׁר דְּגַם הֵבָה רִאשׁוֹנָה סוֹבֶרֶת כֵּן, וְעַיֵּן בְּסִימָן תצ"ח סָעִיף ג'. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר שֶׁפִּקְפֵּק מְאֹד עַל מַה שֶׁכָּתַב הָרַמ"א וַאֲפִלּוּ גְּרוֹגָרוֹת וְכוּ':

* **בְּשֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי. וּלְפִי זֶה, אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁהִדְלִיק נֵר בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְכָבָה אַחַר כָּךְ, מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לְטַלְטֵל הַמְּנוֹרָה אַחַר כָּךְ, בִּנְתֵאַכְסֵן יִשְׂרָאֵל בְּבֵית אֵינוֹ יְהוּדִי (אַם לֹא שֶׁהִדְלִיק הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְצֹרֶךְ יִשְׂרָאֵל, דְּאָז נַעֲשָׂה כְּסִיס לְכָל הַשַּׁבָּת כִּדְלְעֵיל בְּסִימָן ש"ט בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ"ז) [פְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ב)]:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) כֵּן מַשְׁמַע מַהֲגָהַ"א. **וּלְפִי זֶה פְּשׁוּט דַּאֲבָנִים וּמְעוֹת וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, אֵין נִסְקָא מִנָּהּ בֵּין שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי לְיִשְׂרָאֵל, דַּהְלָא אֲפִלּוּ הֻזְמָנָה מִבְּעוֹד יוֹם לֹא מְהַנְיָא,** וְזֶהוּ שֶׁכָּלַל הַגְרַ"א וְכָתַב וְכֵן כָּל כֵּיוֹצֵא בָּזֶה. אַךְ צָרִיךְ עִיּוּן קָצָת מֵאי טַעְמָא מַתִּיר הָרַמ"א בִּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים, הָלָא שָׁם גַּם כֵּן הֻזְמָנָה לֹא מְהַנֵּי כְּדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ה', וְאוּלַי דָּגַם הוּא יְפָרֵשׁ בְּחוּשׁ וְלֹא חָזוּ: (יא) כָּל הַפּוֹסְקִים: ג (יב) הָרֹא"ש (ביצה פ"ג סי' ז) וְתוֹסָפוֹת (שם כו. ד"ה אלא): (יג) רַשְׁ"י בְּבֵיצָה (כו: ד"ה ואדחן): ה (יד)(מו) רַשְׁ"י שָׁם (ד"ה ואי דלא): (מו) כֵּן כָּתְבוּ הַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ה) וְהַחֻמָּד מֹשֶׁה (סק"ב) וּלְבוּשֵׁי שָׁרָד לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַכֹּלְבּוֹ (סי' נח) מַהֲשָׁגַת הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתוב באו"ח) דְּהַקְשָׁה פְּשִׁיטָא דְּשָׁרָ, וְאָמְרוּ דְּדָבָר זֶה הָוֶה אָמִינָא דְּהוּא כִּגְרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִין, דְּהָא דַּחְזֵי בְּתֹרִים לֹא חָזֵי, קָא מַשְׁמַע לַן דְּזֶה מְקָרֵי גְּמָרוּ בִּידֵי אָדָם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ:

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah